

İletişimsizliğin Fay Hatları 2

– atilla-can · 10 Mart 2010

Hepimiz eğitim kademelerinin birçok aşamasında ilkel-klan toplumlardan, bunların haberleşme, anlaşma araçlarından, günümüz uzay çağının jest ve mimikleri görünmez kılan camlı, camsız iletişim araçlarına kadar, iletişimin tarih defterindeki yolculuğunu şu ya da bu şekilde görmüşüz, duymuşuz, dinlemişizdir. İletişimi dağlar ötesinden, çağlar ötesindeki bir uzaklığa alıp götürün, koparan kendi ilkel yanımız olsa gerek... İnsanlık bu zorlu yolculuğuna, ilk adımına, bir alfabenin ilk harfi gibi başladı. Zaman zaman Moğollarla, İskenderlerle, Saddamlarla bu dilin imla bozuklukları ortaya çıkmışsa da bu alfabeyle yazma sevdası/özlemi kendi ritmini, çelik notasını koruma içgüdüleriyle yoluna devam ede geldi. Bunun şurasında her şey bir harfle başladı diyebiliriz. İnsanlık ilk harfi keşfettikten sonra ilk kelimeyle kendi yüz ifadesini çizmeye çalıştı. Alfabesini kendi töreleriyle oluşturarak, ilk anayasasını vücuda getirdi, kendi medeniyetinin tarlasına ilk suyu vermeye böylelikle vakıf oldu. Kendi suyunu birçok, kıtadan, tarladan geçirerek, yosunlarla solucanlarla dolu ortak havuzuna ulaştırmaya çalıştı. Harfler keşfolunduktan sonra yaratıcı sevmeyi emretti. Daha sonra kendi adıyla sevgisinin bütün bir kainata okunmasını emretti son temsilcisine, imlası son kez düzenlenmiş aşk defterinde. Her şey ilk harf keşfolunduktan sonra ete kemiğe bürünmeye bir anlam ifade etmeye, su su olmaya, ekmek ekmek kalmaya, hava tenimize çarpmaya başladı. Harflerle yaşam siyah beyaz ekranlardan, zaman zaman büyük kıyım ve felaketlerle, savaşlarla kararmaya, cızırtılar vermeye başladıysa da, renkli ekranlara taşınmaya başlandı. Harfler, kelimelere daha sonra at koşturan bir süvari gibi soluksuz cümlelere dönüşünce insanlık asıl kimliğini bulmaya, silikleşen yalnızlığını bir ilkokul talebesinin masum silgisi gibi silmeye, gidermeye başladı. Mahşerin son atlıları toprağa oturup da kendi şarkılarını, bestelerini, güftelerini oluşturmaya, dillendirmeye başladılar. Bir öksüz çocuk misali gözlerimizin ışıltısından, tebessümümüzden, dokunmamızdan, temel vitaminlerinden mahrum bıraktığımız 'sevgi' bu ateşin alevi, kendi kendini yellendirmeye koyuldu. Çoğu zaman iç çekişlerimiz bile varlığımızın gayesi olan sevgiye yel oldu; yellenme artıkça da kandan ve irinden müteşekkil kalbimiz bir darphane gibi korsan sevgi banknotları basmaya başladı; ama gel gör ki bu banknotların yaşadığımız asırda hiçbir geçerliliği kalmadı. Tedavülden kalkan paralar gibi sanal ilişkiler, sevgilerimizi de tedavülden kaldırdı. İletişimi sağlayan kablolarla ise sadece, içinde insan barındırmayan allı pullu, göz alıcı elbiseler asıldı, Mevlana tabiriyle...

Kapitalizm, küresel fuhuş sermayesi, evrensel ahlaksızlık ilkesizliği, aşuften muhabbeti, sevgiyi, bir suçlu mahkumiyetiyle, yargıç edasıyla, kendi pazarlarında fişleyip, kayıt altına alarak ölçsüz bedenlerine uydurmaya çalıştı. Yaratıcının buyruğu göbeği şişkin, purulu medya patronlarının ağzında her an patlayacak bir balona dönüştü. Evet, insanlığın türdeşleriyle olan mesafesi kısaldıkça, zamanı ayarlayan saatin ritmi bozuldukça, yalnızlığın dipsiz uçurumuna sarkan ipi de aynı oranda uzamaya başladı. Can Yücel'i yazımın burasında yine anmadan edemeyeceğim. Şöyle demişti şair: "En uzak mesafe iki kafa arasındaki mesafe / Birbirini kalbi olan aynalardan gizledik? Ve öyle geliyor ki asıl buhranı alnımızın

pihtılarında değil, o serüveni iliklerimize değil sürüyen pompalayan ruhumuzda yaşadık.

Baltalarımızla zamanla yeni savaş tekniklerini öğrendik baltalarımızı, medeniyetin timsali ateşle değil, nefretle keskinleştirmeye ve bu şekilde hedefi, hedefleri daha bir öfkeyle, hınçla, nefretle yok etmeye başladık. Kendi medeniyet tarihimin muhasebesini yapmaya başlıyorum. Aramızdaki telleri kim, kimler kesti? Kan davası Habille Kabil'e dayanan insanlığın bu kördüğüm macerası beni bağlıyor olamazdı. Bu, aynı aşiretin; yani Adem'in torunlarının yaşadığı içler acısı felaketi biri beni test etmek için yapıyor olmalıydı, yoksa bu yaratıcının bir şakası mıydı? Bu geçerli değilse kimler beni alfabetini dizemeyen, dillendiremeyen bir kekeme haline getirmişti, tarihin, tarihimin suç ortakları kimlerdi? Tarihin suç ortakları aynı soydan geliyor olamazdı.

Albert Einştein, insanlığa tarihin en gürültülü paketini, atomu parçalayarak hediye etmemiş miydi? Bu, devasa bir yıkım, ölüm ve toz bulutuydu. Acaba hergün kaç insan yüreğinin parçalanmasıyla, bir atom büyüklüğünde korkunç yıkımlar, hezeyanlar, ihanetler tadıyor, Habil ve Kabil'in torunları olarak. Ceddinin mirasını taşımak zordur(î) birçok şey yaratıcı ile yaratılan, sürekli var olan ile yaprak misali her hazan dökülen insan arasında hesabı daha sonra görülmek üzere yaşanan kiriminal bir vaka olarak kalıyor. Kaybolan, solan her nefes, betona dökülen toprak, toprağın mahşer için yeşerttiği azığımız olan günah ve sevaplarımız. Hay atı, sen hep ölümden ölüme bir yolculuk olarak gördün, bense ölümden varlığa... Bir diğeri Firavun dehşetiyle varlıktan ölüme. Cinselliğini yeni keşfeden genç bir kızın, duyduğu haz ile kaçındığı korkuları arasındaki boşluğu, derinliği yaşamaktayım. Einstein ve o günkü bilim camiası için buluşu, insanlığa büyük bir adım attırılmış hissini vermiş olabilirdi. Tarihin kan davalarını güden insanlık, bu adımı daha sonra birçok kez görüleceği üzere, bacakları kırılırcasına kör bir çukura atmıştı. Hazzının doruğunda bekâretini yitiren genç bir kızın, yaşadığı sevinçle korkuyu yaşadığı dedelerinin torunları.

Kendi baltalarımızla, bize soluk aldırın, bizde tatlı esintiler uyandıran ormanlarımızı kesmedik mi? Nasrettin Hoca misali dalın diğer ucunda oturarak, bindiğimiz dalı kesmeye çalışmadık mı? bir şeyleri tam olarak anlayabilmemiz için daha kaç defa ağaçtan düşeceğiz? Yine Nasrettin Hoca gibi eşeğe ters binip, eşeğin düz gitmesini mi bekleyeceğiz? İhtimaller, tesadüfler mi rotamızı belirleyecek. Kendi pusulamızı yüreğimize asma ve bir parti amblemi gibi iftiharla çarşı pazarda ne zaman sergileyeceğiz? Sizce zamanı geldi de geçmiyor mu?

Kendi serüveninin peşinde koşan serseri ruhlarımızı ne zaman afyonla uyutacağız? Biliyorum irademiz buna muktedir değil; ama olsun gelin bir ninni de biz ezberleyelim, başkalarının notalarını bozmadan. Somlar, sorunlar ve de küçük aklın o anki öfkesiyle yetiştirmeye çalıştığı cevaplar, son baskıya yetiştirilmeye çalışılan bir haber aceleciliği hatta acemiliği... bu aklın; yani insan aklının beşeriyetteki aczini, bu terazinin, bu sıkleti çekemeyeceği gerçeğini ne de güzel ifade etmiş merhum Ziya Paşa, o berceste beytinde. Diğer bir düşünür olan Lagerlöf, ise: "dünyada hiçbir yol, kalple beyin arasındaki kadar uzun değildir" diyerekten o çok güvendiğimiz ve her pazarda ilk aldığımız aklımızın yanıltıcılığını göstermesi bakımından kayda değerdir.

Patenti sadece yaratıcıda mevcut/ötekiler için kapalı sanal atölyelerimizde, mütemadiyen seri üretime geçerek, işçiliğini kendimizin yaptığı, kendi sermayemizden çaldığımız kaygılar, korkular ürettik, yine kendine benzeyen mahsullerle, ayva dalından, armut düşmeyeceği gerçeğiyle.

Cenap Şehabettin "karnı açlardan çok, kalbi açlara acırım." der. Oysa bizler kalbimizin açıklığından çok, karnımızın açıklığını en önce duyarız. Sağımızda, solumuzda sevgi arayanlardan çok, ekmek dilenciliği yapanlara denk geliriz. Ellerimizi semaya açıp, Mecnun misali, sevgi açlarının daha da artması için dua edeceğiz. Kalbimize, rotasını aşk mabetlerine yönlendiren pusulalar icat etmeliyiz. Birbirimize en büyük bedduamız, aşk dertlerimizin artması olmalı. "Gece neye gebeysen onu doğurur." unutmayalım. Neyi düşlersek, ne için çabalarsak er geç mükafatını alırız. İnsanın, bu evrende kendine mana vermeye çalışan tek varlık olduğunu unutmayalım. Kendine mana veremeyen bir insanın, yosundan, solucandan bir farkının kalabileceğini kimse düşünmesin! Tüm bunlar bir ümit, bir beklenti. Kimsenin sevgiye ve duaya zorlanamayacağını unutmayalım.